

ственъ паша въ Скопие⁴⁴. Западно отъ Качанишкия проходъ се издига чакъ до облацитъ великолепната пирамида *Люботрънъ*, начало на *Шаръ*.

Шаръ планина (сжщо и *Шара планина*, по турски *Шаръ-дагъ*, у древнитъ *Scardus*) не представя разклонени планини, ами тѣсна сiera съ оголенъ гребенъ отъ незначителна ширина, съ отдѣлно стоящи конусовидни върхове. Той се простира отъ северо-изтокъ къмъ юго-западъ близо 13 мили. Склоноветъ му сж стръмни, отъ северна страна сж оголени, а отъ южна сж обрасли съ храсталаци и гора; изворчетата му на пролѣтъ се превръщатъ въ буйни потоци и причиняватъ голѣми опустошения. Освенъ *Люботрънъ* трѣбва да споменемъ още следнитъ върхове: *Кобилица*, скалистата и покрита съ снѣгъ *Кривошия* (турски *Егрибокуръ*), *Бабашаница* и гигантския *Корабъ*. За височината имъ надъ морското равнище нѣма точни данни; нѣкои отъ тѣхъ навѣрно надминаватъ 2500 метра. *Корабъ*, надъ изворитъ на *Лума* и *Радика*, е важенъ планински вжзелъ; на северо-западъ, между *Черни Дринъ* и *Лума* се протака скалистиятъ гребенъ *Гялище* (или *Ялица*) до сливането на двата *Дрина*; на юго-западъ, между *Черни Дринъ* и *Радика* минава обработваниятъ почти до върха си *Дешатъ*; задъ него покритиятъ съ тъмни гори *Галичникъ* се надвесва надъ града *Дебъръ*; на югъ дори до *Охридското езеро* върви една голѣма верига (съ върхове *Баричъ*, *Яма* и *Карчинъ*⁴⁵). Презъ сжщинския *Шаръ* има само единъ проходъ, дългъ 8 часа пѣтъ; той води отъ *Призренъ* за *Тетово* (2080 метра). Ние ще съобщимъ нѣкои подробности за тритъ върха на *Шаръ*.

Люботрънъ (албански *Любетенъ*) отдолу изглежда като колосаленъ, покритъ съ зелена морава склонъ, надъ който отгоре се надвесватъ бѣли скалисти гребени. Той се състои отъ микашистъ и синкаво-бѣлъ варовикъ. На него човѣкъ може да се изкачи само отъ южна страна по единъ тѣсенъ гребенъ, който се спуща безъ всѣкакви скали и проломи между страшни пропасти. При подножието сж разположени многобройни бѣлгарски бачии (мандри), охранявани отъ полудиви кучета. Подъ северния склонъ се таи едно мъничко езеро, чиито самотни води при силна суша се освещаватъ отъ тетовскитъ полове за изпросване на дъждъ; на *Илинденъ* и *Гергьовденъ* сѣрбитъ, християни и мохамедани, колятъ тамъ овце и кръвѣта имъ изпущатъ въ езерото⁴⁶. Водитъ на това прославено съ предания планинско езеро се изливатъ въ едно дефиле по посока на *Призренъ*. До сега на *Люботрънъ* отъ европейскитъ пѣтешественици се е изкачилъ само *Гризebaхъ* презъ 1838 година⁴⁷. Надолу по планината растатъ джбови гори, нагоре букови, още по-нагоре алпийска флора; хвойни дървета нѣма; върхътъ ѝ представя обраснало съ трева равнище, 4 метра дълго и 2 метра широко, на което се намиратъ две гробници съ загадъченъ произходъ. Обширниятъ кржгозоръ, който се открива оттамъ, обхваща цѣлия *Шаръ* съ около 8 снѣжни върха, въ броя на които влиза на последенъ планъ колосалниятъ *Корабъ*, по-нататкъ планинскитъ маси на северна *Албания*, следъ това въ безкрайна далечина дветъ равнини *Косово поле* и *Метохия*, раздѣлени чрезъ единъ чукаръ, който върви на северъ отъ *Люботрънъ* и се заврѣшва съ безлесния, обрасълъ само съ трева конусообразенъ *Голешъ* (900 метра). По-нататкъ се виждатъ: градътъ *Прищина*, *Копаоникъ* съ сръбскитъ планини, *Моравската областъ*, *Кара-дагъ*, *Власинската планинска страна*, *Перистеръ*. При политъ ѝ на югъ се вижда прекрасната котловина на горния *Вардаръ*. Градоветъ *Призренъ* и *Качаникъ* оставатъ скрити.

Гризebaхъ се е изкачилъ и на *Кобилица*⁴⁸, стръменъ, досущъ гладкъ, правиленъ конусъ, до върха си покритъ съ зелена морава. Кржгозорътъ отъ нейния връхъ, ако и да обхваща величественъ планински ландшафтъ, не